

Зотплуйсь

Ч.П. 11-12(996-997)

ЛИСТОПАД — ГРУДЕНЬ
NOVEMBER — DECEMBER

1990

ГОТУЙСЬ

Журнал пластового новацтва
Видає Головна Пластова Булава

Редагує Колегія

пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Денис Беднарский

• Ілюстрації в цьому числі: П. Андрусіва, А.М., Н. Мудрик-Мриц, Е. Козака, П. Холодного.

• На обкладинці: Рисунок з „Веселки” (з малими змінами) — Св. Миколай везе подарунки.

“HOTUYS”

a Ukrainian Monthly Magazine for Children
published by Plast Publishing,
2199 Bloor St., West,
Toronto, Ont., M6S 1N2, Tel.: (416) 769-7855

З друкарні Мирона Баб'юка
1525 Emerson Street
Rochester, N.Y. 14606
Tel.: (716) 458-2133

Адреса Редакції і Адміністрації:
HOTUYS MAGAZINE
2199 Bloor St. West.
Toronto, Ont., M6S 1N2,
Canada Tel.: (416) 769-7855

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” ВІД СІЧНЯ 1989 р.
25.00 американських доларів.
Ціна одного прим. — \$2.50

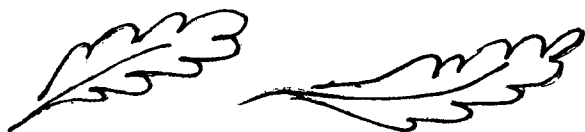
„Готуйсь”
Інтернаціональне стандартно-серійне число
(ISSN) 00468061

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION
144 Second Ave., New York, NY 10003

ЗМІСТ

Сторінка

1. Ю. Шкрумеляк: Львів
Р. Завадович: Галичина
2. Сестр. Леся: Перед Шевченком
3. Я. Щоголів: Осінь
4. За Лесею Храпливою: Дорогою на чужину
5. А. Шкурко: Побажання
6. ххх: Василева відплата
7. Успіхи спортсменів з України
Л. Глібів: Чиж та голуб
8. ххх: Розмова на вулиці
9. Сторінки пластових малят: Т. Пряхіна:
Кумедні малюки, А. Шкурко: Мандрівниця
10. Музика: О. Залеського „Співаночка”
11. Р. Завадович і Е. Козак: Мама — школа
12. Крутиголівки для мудрої дитинки:
13. Наше листування
14. ххх: Івасик і Тарасик
15. Галерія „Готуйсь”: За А. Німченко
сестр. Уля: Троє дітей в родині — малярі
Як зробити? Речі на новацький базар

Цьогорічне
наше гасло:

ПРАЦЮЙ НАД СОБОЮ —
ДЛЯ СЕБЕ
І ДЛЯ ІНШИХ!

Юра Шкрумеляк

ЛЬВІВ

Хто не чув про город,
Город стародавній,
Хто не чув про місто,
Княже місто Львів?
Це ж його Данило,
Князь і лицар славний
Заснував на славу
Й мурами обвів.

На горбі високім
Збудував твердиню,
Під горбом палати,
Храми і двори.
Мов той лев дивився
Львів у далеч синю,
Краю вірний сторож
Кожної пори.

Хоч віки минали,
Львів усе пишався,
Мов розкішна квітка
Українських нив,
В долі і в недолі
З Києвом братався
І в роки неволі
Він про волю снів.

Хоч не раз в обличчя
Дмуть вітри ворожі
І гуде над містом
Бурі дикий спів,
Все стояти буде
Левом на сторожі
Стародавнє місто
Український Львів.

ГАЛИЧИНА

Колись князів гучна столиця,
Тепер містина незначна —
Це Галич, що від нього зветься
Весь край кругом — Галичина.

Галичина — то Львів і Броди,
Перемишль, Сокаль і Самбір,
Дністра і Сяну сині води,
Горби Розточчя й Гологір.

Верхи Карпат, подільські ниви,
Покуття сиза далина,
Лісів надбузьких буйні гриви —
Це все, це все Галичина.

Її сини то подоляни,
Гуцули, бойки з гір Карпат,
Їх спільна назва — галичани,
Їм наддніпрянець — рідний брат.

Роман Завадович

СЛОВНИЧОК

- 1) гучний — славний, відомий
- 2) обвести — оточити
- 3) твердиня — фортеця, замок
- 4) храм — церква
- 5) дмуть — віють, дмухають

ПЕРЕД ШЕВЧЕНКОМ

ОСОБИ: Марійка, Галя, Настя, (наймолодша), Івась, Петро, Юрко.

(Сцена — це кімната з великим портретом Тараса Шевченка. Портрет можна уставити і на столі під образами. При піднесенні заслони пізнати, що діти весело забавлялися. Забаву кінчать якраз піснею „Та Оленка, та маленька”, чи іншою.)

Івась: (виразно) А тепер нам не забава —

Але зовсім поважна справа!
Адже знає кожне з нас,
Що зробити нині час,
(показує на портрет Тараса)
Ану, скажи ти маленька!

Настя: Вшанувати б нам Шевченка!
Бо в березні народився
І в березні впокоївся!

Івась: Так, а як його вшануєм?

Марійка: Зараз разом поміркуєм!

Галя: Цей портрет слід нам
прибрати
І всім разом заспівати!

Юрко: Або задеклямувати!

Петро: Та `слухайте, що скажу!
Маю думку я нову:
Прикрасити ції рами,
Та не тільки рушниками...

Всі: А чим іще? Ну? Скажи!

Петро: Всім, що самі зробим ми!
От, наприклад, всім це знати,
Я не вмю вишивати, —
За те роблю літаки,
Фуркала і вітряки.
Як би ж так я тут поклав,
Що найкраще змайстрував!

Івась: (подумавши)
Добре! Варто це вчинити!
Я навчився вже ліпити
Всякі глиняні фігурки!
Козаки мені та й турки
І Стрільчики Січові
Удаються мов живі.

(*Петро вибігає*)

Галя (до Марійки):
А ти майстер вишивати,
То рушник не гайся дати, —
І гарненько вмієш шити,
Можеш ляльку посадити,
Хай вона собі любенька
Усміхнеться до Шевченка!
(*Обі виходять*)

Юрко (думає спровола):
А я, — що мені тут дати!
Вмю книжку опраляти,
То ж найкращу, що опралив,
Хіба тут би я поставив...
(*Вибігає*)

Настя (журливо):
А чим мені причинитись?
Вмю трошки я крутитись,
То ж чобітки нові взую
І тут трошки потанцюю.
(*Вибігає*)

(Івась самий — відчиняє шафку, виймає всякі фігурки й уставляє на столі перед портретом):

Тутки турок, тут козак,
Тут хай стрільчик стане так...
А тут коник, тут візок,
І коровка й сім пташок.

Галя (входить з рушниками і лялькою):
Рушники кладу на рами —
Лялю тут між фігурками.

Юрко (входить з книжкою):
О, як гарно! Ну, нівроку...
Книжку тут покладу з боку.

Петро (вбігає з літаком в руці):
Ось і мої іграшки!
(уставляє, виймаючи з кишені)
Тут літак, тут вітрячки,
Фуркальце і свиставки.

(Входять Марійка з Настею одягнені святково.)

Івась (поважно):
Ну, коли вже тут усі,
Станьмо в рівному ряді —
І разом, у згоді й мирі,
Вискажім слова ті щирі.

Всі (разом деклямують):
Великий наш Тарасе,
Ти, Батьку, слави гідний,
Як жити і боротись,
Навчав ти нарід рідний.
Ти залишив нам славні,
Безсмертні заповіти,
Їх будемо сповняти
Ми, українські діти.
Наш хист і наші сили
Рішаєм присвятити,
Щоб для добра народу,
Твій заповіт сповнити.

Галя (деклямує): Ой, три шляхи...

Марійка (співає): Ревуть стогнуть...

Всі (співають): Наш отаман
Гамалія...

Івась (деклямує): Було колись...

Юрко (деклямує): Учітєся...

Всі: Бо хто матір забуває...

Настя (танцює коломийку і співає):
Я вже добре теє знаю,
Бо навчила ненька,
Що я Настя українка
Хоч іще маленька!

Кажуть люди, що зле буде,
Бо лихо сміється,
А я кажу: добре буде,
Ще лихо минеться.

А я собі затанцюю,
Щоб лихо проплило,
Щоб Батькові Тарасові
Було з нами мило!

(Всі діти співають і танцюють хороводом.)

Заслона

ОСІНЬ

Висне небо синє,
Синє, та не те.
Світить, та не гріє
Сонце золоте.

Темная діброва
Стихла і мовчить,
Листя пожовтіле
З дерева летить.

Здалеку під небом,
В вирій летючи,
Голосно курличуть
Журавлів ключі.

Яків Щоголів

Примітка:

У віршах витворюють музику в певному порядку наголошені склади. У цьому віршику наголошені що треті склади, їх тут підкреслено. Пригляньтесь до тексту віршика, правильно наголосуйте. А тоді легко запам'ятаєте цілий віршик.

ДОРОГОЮ В ЧУЖИНУ

Нарешті зупинка для відпочинку після довгої мандрівки степом на Правобережжі. З коляски вискочив Грицько Орличенко. Втішився дотиком до трави, оглядав захід сонця, насолоджувався прохолодою, приглядався як на узбіччі, сердюки ставили шатро для гетьмана Мазепи.

Так хотілося хоч одним оком оглянути намет Ясновельможного — свого хрещеного батька. З намету вибіг чура, пізнав малого, і коли Грицько сказав, що хотів би в чомусь допомогти Ясновельможному, чура дав йому золотокований гетьманський кубок, щоб приніс води.

Не легко було дістати води з високого берега річки. Пробував на різні лади, а врешті ліг, простягнув руку з кубком до води. Нараз вушко висмикнулося з руки й кубок поринув на дно. Грицько мало не зомлів зі страху, лежав на землі і дивився, як кубок застряг у намулі.

Лежав без руху, міркував як дістати кубок.

— А що ти там цікаве бачиш у воді?
— почув веселий хлоп'ячий голос за собою.

— Бачиш, хотів води набрати для гетьмана, кубок хвиля висмикнула з руки. Як його звідтам дістати?...

— Я тобі його зараз добуду. Тільки не плач! — і прибулий скочив у воду попри Грицька. Грицько побачив як видрапався на берег усміхнений хлопчина з кубком у руці.

— Маєш дорогий кубок! Чи він справді гетьманський? Але вода з річки з намулом, не годиться такої давати людям пити, а тим більше гетьманові, хворому й не молодому вже!

Хлопчик побіг і за водою до джерела, що було оподалік, виполокав кубок і набрав чистої джерельної води.

— Тепер ходім!

Узяв Грицька за руку і вони продиралися через кущі в яру.

— Як тебе звати — запитав Грицько.

— Левицький, Грицько.

— І я Грицько, Орличенко, мій батько Орлик — писар козацької старшини. Моя мати там з двома сестричками і братом у колясі.

— А я до козаків пристав, — тихо підгортаючи мокрого чуба сказав хлопчина.

— Не боїшся сам?

— Та чого ж боятися? Козаки добрі, вони лицарі!..

— Я знаю які козаки добрі! Ми прожили на козацьких хуторах усю зиму, козаки нас дуже гостили, на піч

клали спати, де було тепло, дітям казки розповідали про відьом, мавок, про віїв... Я радий був бути з козаками.

Хлопчики дійшли до намету. Менший Грицько відхилив завісу. У наметі були: генеральний писар Орлик, дядько Герцик і генеральний обозний Ломиковський. Гетьман сидів на скриньках, спершись на щоглу намету. Лице його було бліде, втомлене. Всі були зажурені, сумно дивилися на хворого гетьмана. Медикус міряв його живчик.

Грицько низько поклонився, як звичай велить, простягнув кубок з водою, кажучи:

— А це Грицько також, він з Маріївки, пристав до козаків, і мені допоміг дістати воду з джерела.

Гетьман усміхнувся, взяв кубок тремтячою рукою, старшини підтримали його. Коли напився води, неначе повеселішав.

— Це ти, Грицьку... Бачу собі вже тут товариша знайшов. Дякую, хлопці, за воду, — промовив гетьман втомленим голосом.

— Для нашого Ясновельможного ми будемо завжди служити в потребі. Ми обидва Грицьки називаємося. Дуже раді служити Вам, Ясновельможний.

В тебе, Пилипе, син удався! — сказав гетьман, усміхаючись.

— А ти, хлопчику, любиш вчитися, щоб стати старшиною? — запитав гетьман.

— Дуже люблю! — поспішив сказати Грицько. — І так, як тато, хочу в Київській Академії вчитися: диспути вести, бути спудеєм, грати на інструментах, в драмах...

— Тішуся, дитино! Дай же Боже, щоб Академія, що її ми збудували послужила козацьким дітям. Тільки ж... — і гетьман схиливши голову замовк...

Скорочено за Лесею Храпливою з малими змінами переповіла Сестричка Уля

Запитання:

1. Про який час, про яких людей є мова у цьому оповіданні?
2. Яке завдання мав виконати Грицько Орлик?
3. Які труднощі сталися при добуванні води з річки?
4. Хто допоміг Грицькові виконати завдання?
5. Яка розмова відбулася в наметі гетьмана? Хто був у наметі?
6. Чому гетьман сказав, що син Грицько Орличенко вдався в Орлика Пилипа?

ПОБАЖАННЯ

Люба дівчинко, чи хлопче,
Вчися грамоті охоче!
Буду радий, як зумію,
Догодити грамотію,

Хай читає потихеньку
Мою книжечку тоненьку.

Хоч вона не мудрувата —
Знайде в ній добра зернята.

Прийме їх душа дитяча —
Проросте в ній добра вдача.
Зло липуче і погане,
Вже ніколи не пристане.

Бо цього мій малий друже,
Дід Шкурко бажає дуже!

Анатолій Шкурко
місто Суми, Україна

ВАСИЛЕВА ВІДПЛАТА

Юрко і Василько — приятелі. Вже третій рік сиділи в одній лавці в школі. Йшли кожного дня разом до школи й разом поверталися додому.

Василько був лагідної вдачі, повільний. А Юрко гарячився, за найменшу дурничку вибухав гнівом. Але Василько умів заспокоїти свого приятеля.

Однієї ж днини Юрко був дуже несправедливий супроти Василя: обвинувачував його неслухно. Василько не погоджувався з ним, і закінчилася сварка тим, що Юрко вдарив товариша в груди. Василько заплакав, почув жаль до товариша, бо свідками того, що Юрко його вдарив було багато товаришів.

Повертаючись додому, Василь не чув так болю від удару, як боліло його те, що приятель так зневажив його. Відчуваючи зневагу, Василь постановив відплатити зневагу, помститися за кривду. Не знав тільки як це зробити.

Вдома сів коло вікна й дивився в город. І дивним дивом здавалося йому, що зробив щось дуже погане.

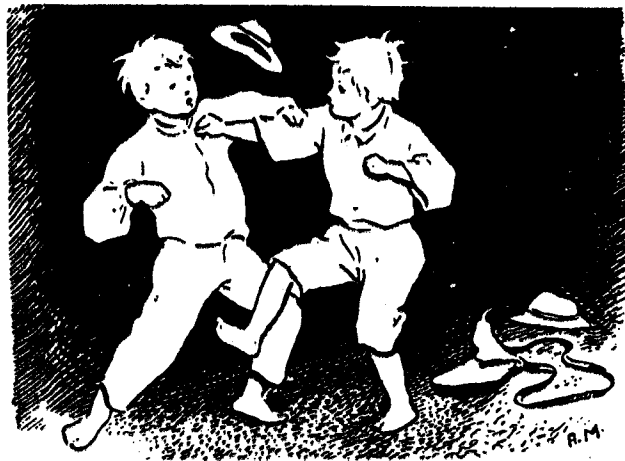
— А якби я так помирився з ним, перестав думати про відплату?... — раптом майнула нова думка у Василька.

Усміхнувся хлопчина. Але прийшла суперечна думка:

— А що скажуть на це товариші? Сміятимуться з мене, скажуть, що я боягуз. Серед нас ще такого не було, щоб покривджений подавав перший руку до згоди. Будуть таки сміятися з мене, назвуть боягузом, бо я злякався кулака.

Не знав що робити. В його душі боролися думки: бажання згоди з товаришем, то сором перед товаришами, називатимуть боягузом — а це велика образа. „Боягуз ... боягуз” дзвеніло йому в ухах.

Та несподівано прийшла інша думка:

— А як не помирюся зі страху перед глузуванням товаришів, то я тоді не буду боягуз?... — запитував сам себе.

Вибіг з хати й побіг просто до Юрка. Ще по дорозі було вагання. Але прийшов до дверей, натуснув дзвінок. Стояв уже перед Юрком:

— Не дивуйся, — промовив до Юрка, — що я хотів просити в тебе пробачення за мою провину. Не гнівайся, що я тебе роздратував так сильно, що ти аж ударив мене.

Юрко спаленів від сорому і тихо відповів:

— То я провинився, — сказав тремтячим голосом. То я повинен просити пробачення в тебе. Я так негарно повівся супроти тебе.

Хлопці стояли якийсь час проти себе мовчки, не дивилися один одному в очі. А по хвилині обійнялися, і сльози заблищали в них в очах. Бавилися весь день, а ввечері Юрко провів Василька до хати.

Василь почував себе цього дня дуже щасливим.

Запитання:

1. Як сталося, що добрі приятелі Юрко і Василько посварилися?
2. Які думки боролися у Васильковій голові, коли повернувся зі школи додому, довго сидів, дивлячись у вікно?
3. Що зробив згодом Василь? Чому саме так він рішив закінчити конфлікт?
4. Напишіть свої думки на тему приповідки: „Де згоди немає — там добра не буває”.

УСПІХИ СПОРТОВЦІВ З УКРАЇНИ У ДРУГИХ ДОБРОЖИЧЛИВИХ МІЖНАРОДНИХ ІГРАХ

Цього року в ЗСА, в місті Сіятел відбулися міжнародні змагання в різного роду спортах. Участь у них брали школярі з України та здобули: 26 золотих медалів, 11 срібних і 13 бронзових (як індивідуальні змагуні й групові). Якщо б Україна виступила як незалежна держава, вона б мала третє

місце з черги — ЗСА, СРСР і Україна.

Досі, як відомо, у світі СРСР — сприймає світ за Росію й успіхи в усьому зараховуються на конто Росії, не на рахунок України чи інших республік СРСР.

На знімку бачимо, як вітали перемогу своїх друзів учасники цих змагань.

ЧИЖ ТА ГОЛУБ

Весною чижик молоденький, такий співучий, проворненький, в садочку все собі скакав та якимсь у сильце й попав. Сердега в клітці рветься, б'ється, а голуб бачить та сміється:

— А що? Попавсь? Мене б не піддурили, хоч якби не хитрили, бо я не чижик! Ні... оце

Аж гульк, і сам піймався в сильце...

Ото на себе не надійся, чужому лихові не смійся!

(Л. Глібів)

Примітка:

А у цьому творі корисно для покращання мови буде вивчення його напам'ять. Перепишіть його дома, добре придивіться, як написані слова і які розділові знаки є та де вони стоять. На сходинах сестричка-братчик проведе змаг, подасть — хто скільки пунктів дістав. А це дуже потрібне, щоб здобути новацьку пробу „Орля”.

Пояснення слів:

проворненький — непосидючий, рухливий,
сильце — прилад, в який попадають птахи, стають невільниками,
сердега — бідний, гідний співчуття,
гульк — глянь, подивись

РОЗМОВА НА ВУЛИЦІ

Ірко: Гарзд, Славку! Ти куди?

Славко: Спішу на пошту, боюся, щоб її не замкнули. Несу надавати гроші.

Ірко: Гроші? А то кому?

Славко: Добродушкові-Читанчикові.

Ірко: Слухай, ти не смійся з мене!

Славко: Хіба ж я сміявся б? Це таки правда: я не їв цілий місяць цукерків, заощадив гроші, п'ять долярів і несу надати Добро...

Ірко: І знов смієшся! Ще може скажеш, що цей Добродушок десь справді живе і пошта передасть йому мою посилку так, як приймає гроші на передплату „Готуйсь” і „Веселки”!

Славко: Пожди, я виясню тобі все. Той Добродушок, що йому я висилаю гроші, має таки свою адресу, і пошта доставить йому мій даток...

Ірко: Ну, ну, кажи! Це починає мене цікавити!

Славко: А так! Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді проводить таку акцію „Добродушка-Читанчика”: ми можемо посилати датки, а за ті гроші дістануть книжки українські діти у світі там, де живуть українці.

Ірко: А чого ж їм висилати? Хіба вони не можуть собі купити за гроші, що їм дають батьки, так, як ми купуємо?

Славко: Ой, Ірку, Ірку, ти нічого не знаєш! Нам не важко купувати книжечки тут, у Чикаго чи десь у Торонто. А там, якби хотів таку книжечку купити, батьки мусіли б дати на одну книжечку весь свій заробіток за місяць чи за тиждень.

Ірко: Я щось не розумію! Чому це так?

Славко: Я теж спершу не розумів. А тато мені вияснив, що коли книжка коштує 2-3 долари, то, як перечислити це на їхні гроші — виходять страшні суми! Це називається по-вченому „різниця валюти”.

Ірко: І через цю „вченість” та через „валюту” діти не мали б читати українських книжок? А їх так багато по крамницях!

Славко: Та саме тому! Приходили звітлія листи-прохання про книжки. Пишуть, що в українських школах є багато дітей. Всі читають по-українськи, але не мають українських книжок, ніколи їх не бачили!

Ірко: Навіщо ж їм було вчитися читати!

Славко: А ти не догадався? Та на те, щоб ми їм вислали книжки через „Добродушка-Читанчика”, щоб вони їх читали.

Ірко: Ти не смійся. Я на злість дам шість долярів, що збираю їх на „вокі-токі”, знаєш! Сам їх занесу на пошту.

Славко: О, яка радість таке почути!

Ірко: А я ще подбаю, щоб наша ціла кляса склала на це багато грошей і вишлемо ми в Україну для новаків! Ти ж знаєш, що там уже є Пласт!

Славко: Чудово! Зробимо це разом!

Ірко: А я ще щось більше зроблю! Попрошу щоб „Готуйсь” і „Веселка” написали про це, попросили, щоб всі читачі їх могли збирати гроші й допомогли твоєму „Читанчикові”!

Славко: О, як гарно! Я перепишу тобі цей допис на татовій машинці.

Ірко: А я хотів з тобою сьогодні посперечатися, але не виходить — знаєш чому? „Читанчик” заборонив!

Славко: Бачиш, як то добре, що є цей „Добродушок-Читанчик” між нами! Хай же про нього знають і плекають з ним дружбу усі українські діти!

(Славко і Ірко поспішили на пошту.)

Сторінки пластових малят

Цю фотографію поміщено у „Вістях з України” ч. 32 з серпня 1990 р. Подала журналістка Т. Пряхіна, Полтава.

КУМЕДНІ МАЛЮКИ

Стоять вони терпеливо, як бачимо на знімку, чекають на свою чергу. Але назвала їх журналістка кумедними, мабуть, за їхні вислови з розмови.

— Якщо ти не вмиватимешся, то знаєш якою твариною можеш стати? — питає мама сина.

— Я хотів би стати Котом чоботях — мрійно говорить малюк. — Я бігав би по калюжах і ніхто мене не лаяв би.

— Бабусю, я вже навчилася говорити різними мовами.

— Невже?

Послухай — но: ква-ква — це по-жаб'ячому, хрю-хрю — це по-свинячому.

— Мамо, я тобі несподіванку зробив. Відгадай яку.

— Іграшки поскладав?

— Ні.

— Може квіти полив?

— Ні.

— Ну, тоді я не знаю.

— Я вуха помив.

МАНДРІВНИЦЯ

Йшла Маруся по дорозі,
Заболіли в неї носі.
Відпочити захотіла —
На дорогу прямо сіла.

Обминайте Марусинку:
Потребує відпочинку.
Бо далека ще дорога:
Від стільця аж до порога!

Анатолій Шкурко

— Тату, прочитай мені казку про тигра.

— Мені зараз ніколи, хай мама прочитає.

— Мама погано читає, вона не вмє рикати, як тигр.

Микита намалював в альбомі двох однакових на зріст чоловічків і показав батькові.

— Тату, це ми з тобою на проході.

— А чому я такий маленький?

— Тобі тут п'ять років.

Т. Пряхіна

СПІВАНОЧКА

(Народна пісня — музика О. Залеського)

Жваво. Один.

1. Є у ме-не го-ло-со-чок, як сріб-ний дзві-но-чок, нав-чіть ме-не, ма-ту-сенько
2. Білі гу-си, бі-лі гу-си, ле-сід-ки бі-лі-ші; гар-ні чу-жі спі-ва-ночки

Хор.

рід-них спі-ва-но-чок! На-вчіть ме-не спі-ва-но-чок із рід-но-го кра-ю
та на-ші гар-ні-ші. Як я на-мі спі-ва-ноч-ки в са-доч-ку спі-ва-ла,

І м.п. *І м.п.*

1. лег-ше ста-не на чу-ж-ні, як їх за-спі-ва-ю.
чу-жі лю-ди го-во-ри-ли, що скри-почка гра-ла. що скри-поч-ка гра-ла.

Є у мене голосочок,
Як срібний дзвіночок;
Навчіть мене, матусенько,
Рідних співаночок.

Білі гуси, білі гуси,
Лебідки біліші;
Гарні чужі співаночки,
Та наші гарніші.

Навчіть мене співаночок
Із рідного краю,
Легше стане на чужині,
Як їх заспіваю.

А я наші співаночки
У садку співала,
Чужі люди говорили,
Що скрипочка грала.

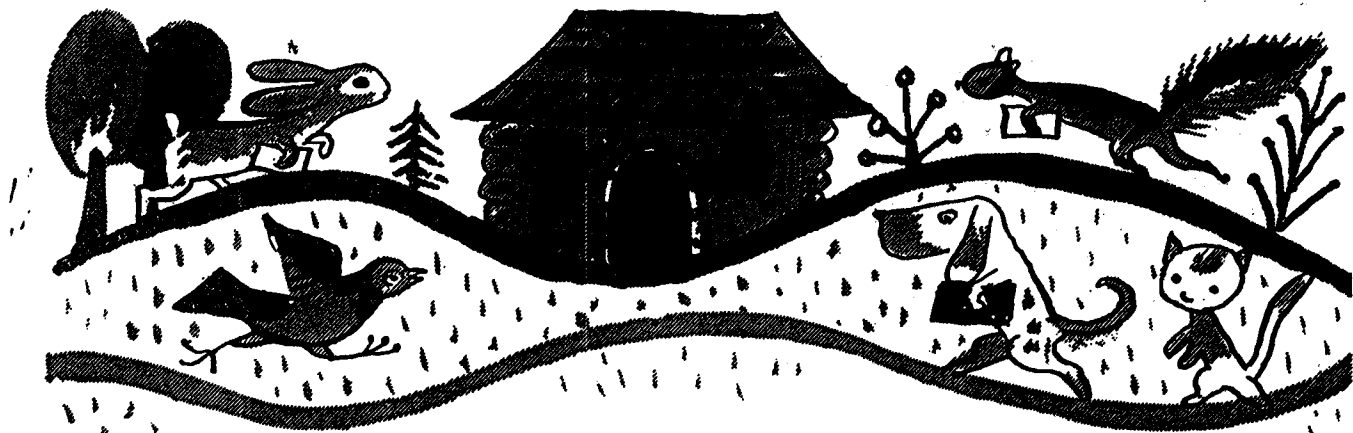
„Веселка” 11. 1969

ВІСНИК ЖУРНАЛИ
САМІ ЧИТАЮТЬ
«ЖУРНАЛИСТКА»
ДЛЯ ДІТЕЙ ЖИТТЮ

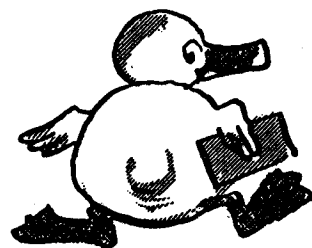
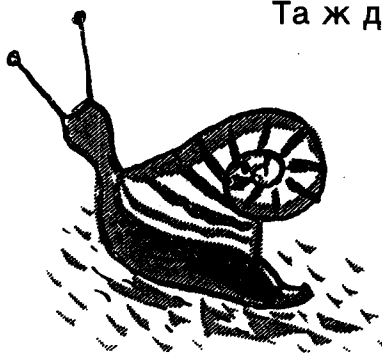

МАМА — ШКОЛА

— Де ти, зайчику, стрибаєш
Чистим полем?
— Та хіба ти сам не знаєш?
Йду до школи!

— Ти куди летиш, горобче,
Понад поле?
— Та ж до школи, милий хлопче,
Та ж до школи!

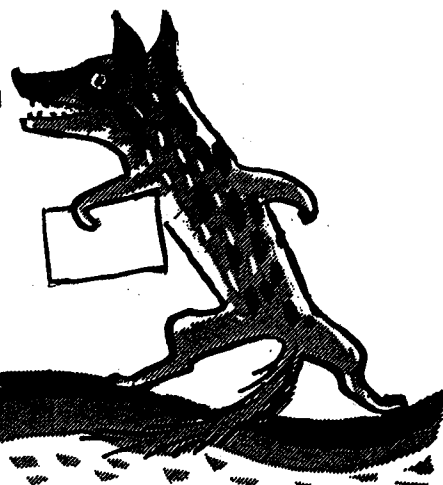

— Вивірочко, стій, куди ти?
В сад Миколи?
— Ні, туди, куди всі діти —
Я — до школи!

Із лісів, з полів, з галявин,
З гір і долів
Школярі надходять браві,
Всі до школи!

Котикові вже не спиться —
Сну доволі,
Хоче з песиком учиться
Разом в школі.

Навіть равлик, хоч повзе він
Так поволі,
Завтра зранку певно вже він
Буде в школі.

Відчиняється їм брама
Вже спроквола —

Всіх пригорне, наче мама,
Рідна школа!

Крутиголівки для мудрої дитинки

Дорогі Мудрі Голівки!

Віримо, що серед Вас є вони — ті голівки, що розуміють чому ми так до читачів „Готуйсь” звертаємося. Ми ж живемо в дуже винятковому історичному часі щодо плекання мудрости серед українських дітей, зокрема щодо української мови. Вона потребує і Вашої мудрости й любови та великої уваги. Їй треба повернути відродження не тільки серед Вас далеко від України, але й в Україні. Ви ж це часто чуєте скрізь — дома, в Пласті, у рідній школі.

А щоб жила серед нас наша мова, треба її шанувати, любити, вивчати й читати багато українською мовою та нею користуватися у щоденному житті.

Ось на це в „Готуйсь” є різні ігри, розваги:

1. Знайдіть у цих двох реченнях назви рік України:

а) В яру на дні протікає річка.

б) Підшви в моїх черевиках зовсім уже сьогодні стерлися.

2. Загадки:

а) Уночі гуляє, а вдень спочиває,
Має круглі очі, бачить серед ночі,
Мишей ловить, а не кіт,
Вдень мовчить, вночі кричить.

б) У сто одержок одягається,
В повітрі літає,
В річці купається
Одежі не скидає
А завжди суха буває.

в) Червона, солодка, пахуча, росте
низько — до землі близько.

г) Має шапку, та не має голови, має
ногу, та без черевика.

г) Вночі літає, вогником мигтить, а
диму немає.

3. Додайте букви: На початку
поданих слів додайте таку букву, щоб
утворилися нові слова:

1. —АРКА, 2. —РАБ, 3. —АД, 4. —
АР, 5. —МІГРАЦІЯ, 6. —ГУБА, 7. —ЗЕРО,
8. —ЯВА, 9. —ПЕРА, 10. —АКТ, 11. —
ТАРА.

Додані спереду букви, це приповідка.
Відчитайте її.

4. Географічна загадка:

1. ___ нів

6. ___ ріг

2. ___ ків

7. ___ бір

3. ___ луки

8. ___ на

4. ___ лява

9. ___ камінь

5. ___ сон

10. ___ п'ять

До цих десять слів додайте до
кожного спереду відповідні букви над
рисками, матимете назви міст України.
Допоможе Вам мапа України.

НАШЕ листування

Дорогий „Готуйсь”! Тут на Флориді нема Пласту, так, що я є самітником, але кожного літа я їду на Вовчу Тропу на табір. Цього літа наш табір називався „З минулого в майбутність”.

Наша програма на „День Пластуна” була про Максима, який поїхав у минуле в чародійній авто-машині. Як він приїхав у „минуле”, він забрав золотий хрест Володимира Великого від хана.

У таборі я здобув другу пробу й три вмілості. Тому, що я самітник, я зробив вимоги до трьох вмілостей вдома перед табором. Мені дуже подобався табір, і я люблю бути пластуном.

Готуйсь!
Роман З. Швед (9 1/2 р.)

Дорогий Романку!

„Готуйсь” дякує за лист і допис з фотографіями. Нас дуже тішить, що Ти, хоч далеко від міст, в яких діє Пласт та українознавчі школи, що не маєш змоги, мабуть ходити до української школи, але Твоя мова добра, лист гарно написаний. Втішився „Готуйсь” ним. Пиши частіше про своє життя і пластування. Самітникам пластування є також читання українських книжечок, писання листів, зв'язок з товаришами з табору, а також з „Готуйсь”.

Вітаємо Тебе і Твоїх Батьків сердечно!

Редакція „Готуйсь”

Лист Оленки з України

Містимо листочок від Оленки з України до бабусі в Канаді. Вона живе на Волині біля Корця на Рівенщині. З листа можна довідатися дещо про сучасне життя дітей в Україні.

Уривки з листа: Велике спасибі Вам за пісеньку і таку гарну казочку про дівчинку Оленку.

Коли ми їздили в Корець, то по дорозі до Шевченківського парку побачили чудовий монастир. Скоро як я трохи підросту, поїду з Надею-бабусею туди.

Моя десятиднівна праця вже давно закінчилась. Ми там працювали на дослідних шкільних ділянках: пололи кукурудзу, квіти, підгортали картоплю... — готували свій клас до нового навчального року, малювали парти, але деякі хлопці так покрасили, що учителі після них робили заново.

Канікули провела я свої добре. Спочатку я поїхала в Кузнецовськ, там майже не було подружок, одна Лена. Потім за мною приїхала Надя-бабуся. А тут у мене вже багато друзів. Ходила в

ліс по суниці, їздила з Оксаною на ставок...

Нема навіть коли почитати. Граємося. Ставимо для наших батьків і менших друзів концерти. Білети по три копійки.

У нашому дворі завжди весело, повно дітей різного віку.

Ми ждемо коли Ви приїдете до нас. До побачення!

Цілю Вас — Оленка

ІВАСИК І ТАРАСИК

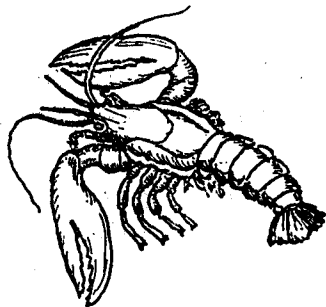
Івасик ловить рибку. Все, що зловив, склав у кошичок, закинув на плечі та й іде додому. Побачив його Тарасик та й тихенько, тихенько за ним. Думав як би витягнути рибку.

Тільки Тарасик підкрався до кошика, а Івасик почув, що хтось ззаду до кошика добирається, та й озирнувся.

Тарасик відскочив, руки закрив назад, голову задер, іде, наче то не він до кошика добирався.

Пішов Івасик далі. Іде собі спокійно, а Тарасик знов підкрався, закрив у кошик руку та як заверещить!

Великий рак вчепився йому в палець.

Бо в кошику не тільки рибка була, а й раки. А Тарасик: Ага! попався!

Насилу Івасик одчепив од пальця рака. Одчепив, поклав у кошичок та й пішов собі додому.

А в Тарасика палець розпух, кров з нього капає. Плаче бідний.

Примітка:

Як всім членам Пласту відомо, що починаючи з 1988 року впродовж десяти років триває скрізь, де живуть українці — декада (десять років!) плекання української мови. То ж прочитайте дома добре кілька разів про Івасика і Тарасика, пригляньтеся, як написані слова. А на сходах проведіть змаг — хто з пам'яті найкраще напише це оповідання.

ТРОЄ ДІТЕЙ В РОДИНІ — МАЛЯРІ

Це Роман, Ярослава і Оксана Олійники з України уже зацікавили критика Аллу Немченко, якої стаття появилася в журналі „Україна” (англійською мовою), що виходить у Києві про таланти цих троє дітей.

Родина Олійників відома з гостинності, гостить смачним печивом своїх приятелів та ще дають їм щось „на дорогу”. А діти помагають багато мамі — прибирають кімнати, знають як пекти смачні торти, миють посуд, а попри це вечорами ходять на прохід, відвідують театри, виїжджають за місто.

Не забувають, проте, про свої обов’язки щодо малярства. Мають час і до дитячих забав. Їхні кімнати прикрашені картинами, які показують спеціальну їхню методику, що її назвала журналістка „граматикою фантазії”. А мама їхня вечорами читає їм різне: дитячі книжки про мітологію, казки різних народів, що розвивають мистецьку уяву. Під впливом маминого читання Роман намалював по своєму Бога Природи, Ярослава мітологічного Ікара. У малюнках, ще будучи малими дітьми, вчилися розвивати свою фантазію, стримувати і контролювати свої рухи. Мама й тато оглядаючи їхні малюнки, звертали увагу дітям на відтінки кольорів, на величч природи, на різноманітність природи, кольори квіток, неба, вигляд дерев і все інше.

Після цього увага дітей цих була звернена на людей, їхні настрої, почування, вони почали вивчати людські обличчя, аналізували також і себе. Батьки постійно слідкували за малюнками дітей, своїми заувагами розвивали їхню здібність імагінації і поєднання побаченого й почутого.

Діти при допомозі батьків вчилися думати, пізнавати все, що довкола, і мати радість з пізнавання світу.

Стоять: Роман, Ярослава і Оксана

Роман Олійник: Колядники

Тому ці юні малярі відкривали світ по-дитячому, по своєму. Тому й виставки їх картин називали „Світ очима дітей”. Вони відбувалися в Республіканській палаті, досі виставок одинадцятлітньої Оксани, дев'ятричного Романа і сімлітньої Ярослави було вже три.

Всі вісімдесят два малюнки їхні виявляють глибоке значення намальованого, майже дорослого розуміння життя. Дехто навіть не хотів вірити, що малювати могли ці картини діти.

Ярослава Олійник: Блакитна корова

Малюнок Романа Олійника — Козацька балада

Оксана є студенткою Республіканської Мистецької Школи ім. Тараса Шевченка, малює олівцями, водними фарбами, темперою (фарбою з яйцем), індійським олівцем. Вона вміє передати образом настроїв — картина „Весна” передає поезію. Її Весна — це герой з казки, що співає гімн відродженої природи, вона у квітах летить понад землею. Вона дуже добра своєю будовою (композицією) образу. Любить Оксана рослини, тварини, комахи, годинами може на них дивитися. Вона намалювала „Зранену пташку”, „Тварини не почувуються щас-

Оксана Олійник: Мистець і модель

ливими в звіринці”. Ці та інші її картини свідчать про культуру її відношення до птахів, тварин до природи взагалі. Вона бажає, щоб ми всі мали ніжне відношення до природи.

Романів талант інший — він має в собі силу хлоп'ячих почувань, любить героїчні характери, драматичні ситуації, зустрічі сильних. Його картини „Війна Снігового Леопарда з Гадюкою”, „Сутичка поміж Левом і Півнем Великаном” показують саме, що він любить малювати. І коли критик його запитав — чи він малює під впливом наглого почування, хлопчик відповів

Оксана Олійник: Мій олень

дуже з притиском і зимно: „Нічого випадкового в моїй праці”.

Журналістка кінчить опис поведінки цих дітей-малярів, що вони, приготувавшись до від'їзду, посклали свої книжки в шкільні течки, поправили на шкільних одностроях комірці, чекали на маму, яка складала книжки на полицях, щоб повернувшись додому, притулитись до подушок, почати читати книжки перед сном.

Ярослава Олійник: Сирена

Подала за Аллою Німченко сестричка Уля

Запитання:

1. Про яких дітей є у дописі мова? Подайте їх вік, їхні зацікавлення, поведінку дома.
2. Назвіть їхні картини та чим вони особливі? Що любить малювати Ярослава, що Роман?
3. До якої школи вони ходять?
4. Які картини (їх зміст) малювала Ярослава до виставок у Республіканській палаті в Києві?
5. А що любить малювати Роман?

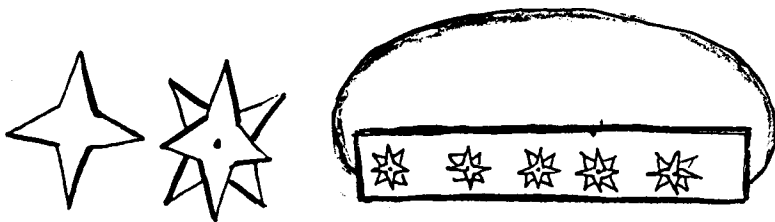

Оксана Олійник: Загублені ілюзії і Азол

ЩО ЗРОБИМО НА НОВАЦЬКИЙ БАЗАР

Потрібно на стрічку (на голівку) для дівчинки: довільного кольору стрічки пів-метра, клаптик барвної вовняної матерії-повстяної (фільц!), кілька кораликів, клею, гумки 20 см довжиною, малих шматочків повстю/ різних кольорів/ на коробочку, 12 поштових карток з квітами, чи пташками або тваринками, ножиць, ниток і голки.

РОЗГАДКИ КРУТИГОЛІВОК ч. 4/1990

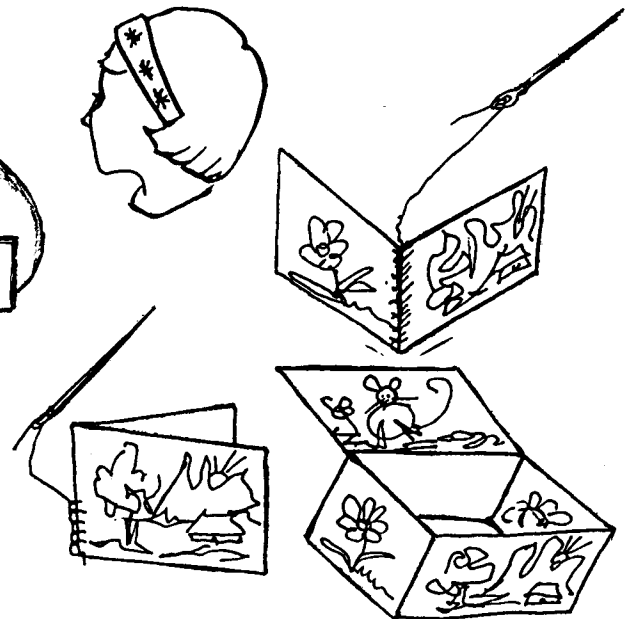
1. барвінку, плела, вчора, повісила, дереві, шнурочку, кілочку.
2. Христосуватися, християнин, християнський, перехреститися, охреститися, антихрист; воскреслий, Воскресіння, воскресення, воскресити, воскреситель, воскресати;
3. Шевченко став вільною людиною; вийшов друком перший „Кобзар”; перша подорож в Україну; повернення з заслання; земляк, що допоміг викупити Шевченка з кріпацтва; росіянин маляр, що навчав Шевченка малярства в Академії в Петербурзі; Куліш, Гулак, — члени Кирило-Методіївського Братства, приятелі; Козачковський — товариш з Академії (лікар), Тарасів приятель.
4. солomé, діти, крашанками, хвалитись, пошили, сорочечку, стяжечку, шапочку, чобітки, тільки, сиріточка, купувала, батько справив, хрещена, обідала, сирітка.
5. бочка, бабка, будка, булка, білка.

ч. 5/1990

1. мати, матінка, матуненька, матіночка, матуся, матусенька, маточка, матонька, матіночка; батько, батечко, батенько, татусь, татусь, татуньо; татусенько; няня, нянька, нянечка.

Як робити стрічку? На стрічці, довжиною довкола голівки дівчинки наліплюємо витяті з повсті іншого кольору зірки, скласти разом, зшиваючи з кораликом. Таких кілька зірок приклеюємо, або пришиваємо до стрічки. На кінцях додаємо відповідної довжини гумку. Гарна й вигідна прикраса готова.

Як зробити коробочку? Зліплюємо по дві листівки, лицем зовні. Коли всі картки тримаються по дві разом, тоді стебнуємо ниткою їх по краях довкола, щоб згодом получить чотири стінки з дном і накривкою, зачіпаючи за нитки обмітки.

2. Ярослав Мудрий, Володимир Великий, Іван Мазепа, Богдан Хмельницький, Симон Петлюра, Михайло Драгоманів, Євген Коновалець, Тарас Шевченко, Тарас Чупринка, Петро Дорошенко;
3. Вірш розповідає про Літописця Нестора, пергамент, „Повість временних літ”.

ч. 6-7/1990

1. Баба Яга, Коза дореза, Ведмідь ласун, Лис хитрун, Жабка скрекотушка, Баба Марушка, Червона Шапочка, Лисичка сестричка;
2. Зуби людини, язик, пчїлка, календар; Дніпро, Десна, Дністер, Дін, Дінець;
3. тік, сік, бік; лук, гук, жук.